

Sarajevo, 17.08.2020. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
10.08.2020.- 14.08.2020.

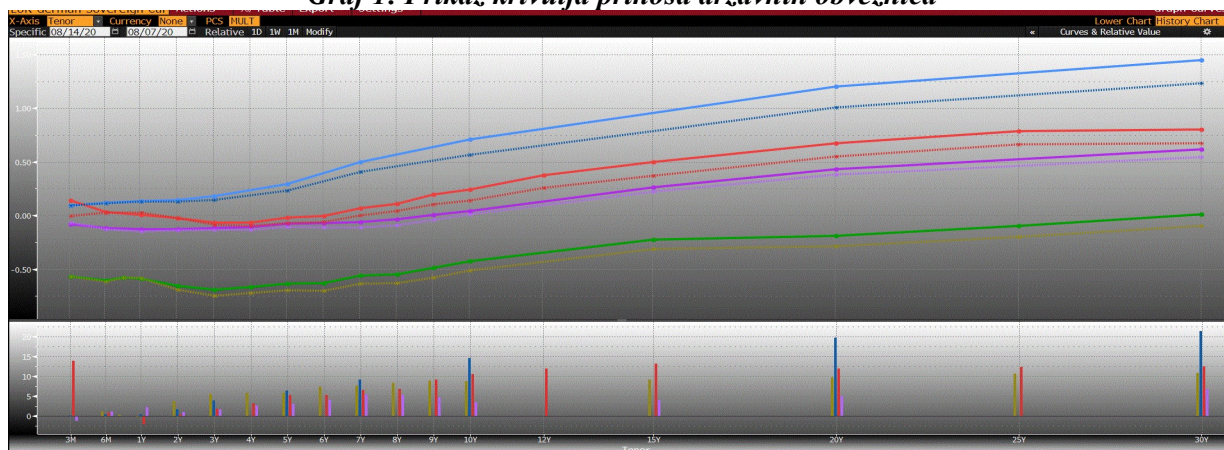
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona				SAD				Velika Britanija				Japan			
	7.8.20	-	14.8.20		7.8.20	-	14.8.20		7.8.20	-	14.8.20		7.8.20	-	14.8.20	
2 godine	-0,68	-	-0,65	↗	0,13	-	0,15	↗	-0,02	-	-0,02	→	-0,12	-	-0,11	↗
5 godina	-0,69	-	-0,63	↗	0,23	-	0,29	↗	-0,07	-	-0,02	↗	-0,10	-	-0,07	↗
10 godina	-0,51	-	-0,42	↗	0,56	-	0,71	↗	0,14	-	0,24	↗	0,01	-	0,05	↗

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi			
	7.8.20	-	14.8.20	
3 mjeseca	-0,542	-	-0,540	↗
6 mjeseci	-0,617	-	-0,606	↗
1 godina	-0,539	-	-0,565	↘

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 14.08.2020. godine (pune linije) i 07.08.2020. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi sigurnijih obveznica eurozone, posebno onih sa srednjim i dugim rokovima dospelja, su povećani u odnosu na prethodnu sedmicu, pa su prinosi njemačkih obveznica zabilježili rast između 3,5 i 9 baznih poena. Istovremeno, prinosi italijanskih obveznica kraće ročnosti nisu bitnije promijenjeni, dok su prinosi obveznica sa dužim rokom dospelja povećani za 4 do 6 baznih poena. Na rast prinosa obveznica uticaj je prvenstveno imao rast istih koji je zabilježen kod obveznica SAD, a koji je bio izražen usljed nešto pozitivnije klime na tržištu. Takođe, za eurozonu su objavljeni pozitivni indikatori raspoloženja investitora za dolazeće mjesec, kao i podaci koji ukazuju na oporavak industrijskih aktivnosti u junu. Ipak, krajem sedmice je objavljen podatak o rekordnom kvartalnom smanjenju GDP-a eurozone, koji je u II kvartalu iznosio 12,1%, što ukazuje na izrazit uticaj pandemije na ekonomske aktivnosti u veoma kratkom roku. U isto vrijeme objavljen je i podatak o rekordnom kvartalnom smanjenju zaposlenih u eurozoni (-2,8%). U prvoj polovini ove godine zaposlenost u eurozoni je smanjena za 4,9 miliona, od čega čak 4,5 miliona u II kvartalu, što ukazuje na to da je skoro polovina od 12 miliona radnih mjesta

kreiranih u posljednjih 7 godina od prošle recesije, izgubljeno, te predstavlja još jedan signal ogromnog negativnog uticaja pandemije na ekonomiju.

Početkom prošle sedmice je objavljeno da je Italija zatražila više od 28 milijardi EUR od Evropske komisije za podršku nezaposlenih, nakon što je ova zemlja odobrila novi stimulativni paket. Ministar finansija Gualtieri je izjavio da Vlada želi da sljedeće godine smanji porez na dobit. Centralna banka Francuske je objavila da je u julu zabilježena ekonomska aktivnost koja je bila 7% ispod normalnih nivoa, a nakon što je u junu zabilježen pad aktivnosti od 9%. Navedeno ukazuje na to da je moguće usporenje ekonomskog oporavka, te da je u avgustu moguć sličan pad ili samo blago poboljšanje. Iako je objavljen podatak o neočekivanom padu stope nezaposlenosti u Francuskoj u II kvartalu, ovaj podatak ne predstavlja stvarnu sliku situacije na tržištu rada usljed metodologije koja ne obuhvata određene radnike kao nezaposlene. U međuvremenu, najveći poslodavci u Francuskoj su najavili planove smanjenja radnih mjesta, dok je Centralna banka Francuske objavila da očekuje oštar rast nezaposlenosti tokom sljedeće godine i do rekordnih 11,8%.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red.br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	GDP – EZ (kvartalno) preliminar.	II kvartal	-12,1%	-12,1%	-3,6%
2.	GDP – Holandija (kvartalno) preliminar.	II kvartal	-9,2%	-8,5%	-1,5%
3.	GDP – Portugal (kvartalno) preliminar.	II kvartal	-14,1%	-13,9%	-3,8%
4.	Trgovinski bilans – EZ (u milijardama EUR)	JUN	14,5	17,1	8,6
5.	Bilans budžeta Belgija (u milijardama EUR)	JUL	-	-14,33	-19,13
6.	Javni dug Italija (u milijardama EUR)	JUN	-	2.530,6	2.510,1
7.	Industrijska proizvodnja – EZ (M/M)	JUN	10,0%	9,1%	12,3%
8.	Industrijska proizvodnja – EZ (G/G)	JUN	-11,6%	-12,3%	-20,4%
9.	Industrijska proizvodnja – Finska (G/G)	JUN	-	-6,9%	-4,6%
10.	Zaposlenost – EZ (kvartalno) preliminar.	II kvartal	-	-2,8%	-0,2%
11.	ILO stopa nezaposlenosti – Francuska (kvartalno)	II kvartal	8,3%	7,1%	7,8%
12.	Sentix indeks povjerenja investitora – EZ	AVG	-16,0	-13,4	-18,2
13.	ZEW indeks povjerenja investitora – Njemačka	AVG	55,8	71,5	59,3
14.	Stopa inflacije – Njemačka (final.)	JUL	0,0%	0,0%	0,8%
15.	Stopa inflacije – Francuska (final.)	JUL	0,9%	0,9%	0,2%
16.	Stopa inflacije – Italija (final.)	JUL	0,9%	0,8%	-0,4%
17.	Stopa inflacije – Španija (final.)	JUL	-0,7%	-0,7%	-0,3%
18.	Stopa inflacije – Irska	JUL	-	-0,6%	-0,6%

SAD

Kina je najavila sankcije za 11 američkih državljana, među kojima se nalaze i dva senatora, ali su izostavljeni članovi administracije predsjednika Trumpa, kao odgovor na slične mjere koje su SAD preuzele protiv kineskih zvaničnika. Ipak, na tržištu je preovladavo pojačani optimizam usljed potpisanih izvršnih naloga predsjednika Trumpa u sedmici ranije, čime je osigurano djelimično vraćanje povećanih novčanih sredstava za nezaposlene. Fed je saopštio da će smanjiti troškove zaduživanja kod hitnog programa kreditiranja za finansiranje likvidnosti opština, a koje su pojedinačne države i lokalne vlasti uvele kao odgovor na izbijanje pandemije. Za sve pojedinačne kategorije kreditnog rejtinga smanjenje bi trebalo da iznosi 50 baznih poena.

Predsjednik SAD Trump je priznao da su pregovori o dodatnim stimulansima zaustavljeni zbog finansiranja poštanske službe SAD, a što postaje važno pitanje za nadolazeće izbore, jer se očekuje da će zbog trenutne situacije sa korona virusom veliki broj glasačkih listića upravo stići putem pošte. U slučaju kašnjenja isporuke, navedeno bi gotovo sigurno moglo da utiče na brojanje glasova

Pregovori oko novih fiskalnih stimulansa u SAD su obustavljeni zbog godišnjih odmora u američkom Senatu. Predsjednik Trump je izjavio da se „ovaj zakon neće desiti“, jer njegova administracija nije uspjela da pronađe kompromis sa Kongresom. SAD ponovo započinje trgovinske pregovore sa Kinom, tačnije reviziju implementacije prve faze ovog dogovora. Predsjednik Fed iz Dalasa Kaplan je izjavio da

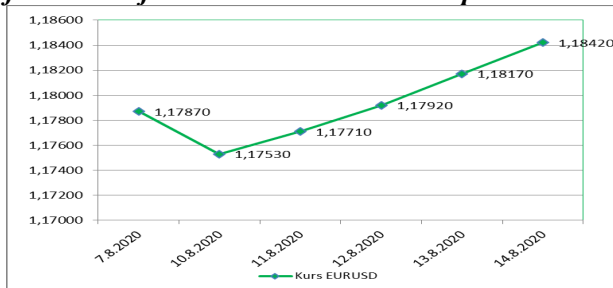
voljan da vidi inflaciju preko 2% ali da je zabrinut zbog rastućeg duga SAD i budžetskog deficita, te očekuje da će ekonomija SAD zabilježiti kontrakciju od 4,5% u 2020. godini. Ovakve izjave bi obično imale snažniji uticaj na tržište, međutim, investitori su više usmjereni ka iščekivanju razvoja događaja u pregovorima između Kine i SAD.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	NFIB povjerenje malog biznisa JUL	100,5	98,8	100,6
2.	MBA aplikacije za hipotekarne kredite 7. avgust	-	6,8%	-5,1%
3.	Indeks maloprodajnih cijena (G/G) JUL	0,7%	1,0%	0,6%
4.	Indeks uvoznih cijena (G/G) JUL	-3,1%	-3,3%	-3,9%
4.	Indeks izvoznih cijena (G/G) JUL	-	-4,4%	-5,1%
5.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć 8. avgust	1.100.000	963.000	1.191.000
6.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć 1. avgust	15.800.000	15.486.000	16.090.000
7.	Maloprodaja (M/M) JUL	2,1%	1,2%	8,4%
8.	Povjerenje potrošača Unive.Mičigen P APR	72,0	72,8	72,5

USD je deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio rast sa nivoa od 1,17870 na nivo od 1,18420.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Viceguverner BoE Ramsden je izjavio da je BoE spremna da učini više i brže po pitanju kvantitativnih olakšica ukoliko dođe do usporenja ekonomskog rasta i kolebanja tržišta, te da postoji dovoljno prostora za dodatnim olakšicama ukoliko ekonomski rizici budu vidljivi. Kao glavni indikator Ramsden je naveo dešavanja na tržištu rada, te izjavio da će neke kompanije propasti, kao i da će doći do određenog gubitka radnih mjesta. Japanski Nikkei je objavio da Velika Britanija planira da ukine tarife na uvoz japanskih automobila do 2026. godine, što je dio trgovinskog sporazuma koje dvije zemlje pokušavaju da postignu do kraja ovog mjeseca. Pad GDP-a koji je zabilježen u Velikoj Britaniji je veći nego u bilo kojoj drugoj evropskoj državi, a koji je zabilježen u periodu kada su ekonomije bile zatvorene zbog pandemije. Nakon objavljivanja ovih podataka ministar finansija Sunak je izjavio da je već ranije najavio teška vremena i da današnji brojevi pokazuju da su teška vremena sada tu, te dodao da je hiljade ljudi već ostalo bez posla, kao i da će u dolazećim mjesecima taj broj nažalost biti još veći.

Premijer Velike Britanije Johnson je u petak naredio ponovno otvaranje ekonomije, jer su skoriji podaci ukazali na to da je došlo do ublažavanja rasta zaraženih infekcijom COVID-19. Ovaj potez naglašava dosta osjetljivu ravnotežu između zaštite ekonomije i prevencije širenja virusa. Prošlog mjeseca Johnson je istakao da postoji „upozoravajući signal“, te je tom prilikom zatvorio kazina, kuglane i druga slična okupljališta.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Zahtjevi nezaposlenih za pomoć JUL	-	94.400	-68.500
2.	ILO stopa nezaposlenosti (tromjesečno) JUN	4,2%	3,9%	3,9%
3.	Industrijska proizvodnja (G/G) JUN	-13,1%	-12,5%	-20,0%

4.	Prerađivačka proizvodnja (G/G)	JUN	-15,0%	-14,6%	-23,1%
5.	Trgovinski bilans (u mlrd GBP)	JUN	-4,5	-5,116	-1,762
6.	Ukupne poslovne investicije P (G/G)	II kvartal	-	-31,3%	0,8%
7.	GDP (G/G) P	II kvartal	-22,3%	-21,7%	-1,7%

Tokom protekle sedmice GBP je deprecirala u odnosu na EUR, dok je blago aprecirala u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio rast sa nivoa od 0,90311 na nivo od 0,90489, dok je kurs GBPUSD povećan sa nivoa od 1,3052 na nivo od 1,3086.

JAPAN

Tržište Japana je bilo zatvoreno u ponedjeljak zbog praznika.

Suficit tekućeg računa Japana u junu je bio najmanji u posljednjih više od 5 godina (167,5 milijardi JPY), najviše pod uticajem pada izvoza, što naglašava ogroman uticaj pada inostrane potražnje. Izvoz je u junu zabilježio godišnji pad od 25,7% sa posebno izraženim padom izvoza automobila i dijelova za automobile u SAD. Pored ovog ekonomskog podatka, podaci objavljeni tokom prošle sedmice su uglavnom bili slabiji od očekivanja. Izuzetak su proizvođačke cijene koje su povećane u odnosu na prethodni mjesec za 0,6%, odnosno smanjene su manje od očekivanja na godišnjem nivou. Takođe, indeks koji mjeri aktivnosti u uslužnom sektoru Japana u junu je zabilježio snažan rast od 7,9% u odnosu na prethodni mjesec. Bitno je napomenuti da je ovaj indeks u prethodna četiri mjeseca bilježio konstantan pad. Rekordno mjesečno smanjenje ovog indikatora od 7,9% zabilježeno u aprilu, kada je Vlada Japana uvela vanredno stanje, a koje je trajalo do polovine maja.

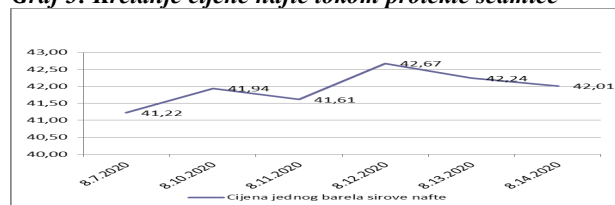
Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni Period
1.	Bilans tekućeg računa (u milijardama JPY)	JUN	132,6	167,5	1.176,8
2.	Kreditiranje banaka (G/G)	JUL	-	6,3%	6,2%
3.	Monetarni agregat M2 (G/G)	JUL	8,4%	7,9%	7,3%
4.	Monetarni agregat M3 (G/G)	JUL	7,0%	6,5%	5,9%
5.	Porudžbine mašinskih alata (G/G) prelim.	JUL	-	-31,1%	-32,1%
6.	Proizvođačke cijene (G/G)	JUL	-1,1%	-0,9%	-1,6%
7.	Indeks aktivnosti uslužnog sektora	JUN	6,4%	7,9%	-2,9%

JPY je tokom protekle sedmice deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio rast sa nivoa od 124,85 na nivo od 126,24. JPY je deprecirao i u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio rast sa nivoa od 105,92 na nivo od 106,60.

Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 41,22 USD (34,97 EUR). Tokom protekle sedmice cijena nafte se kretala u uzanom rasponu, uglavnom između 41 do 42 dolara po barelu. Cijena je u ponedjeljak bilježila blagi rast nakon što je saudijska naftna kompanija Aramco objavila da očekuje da će potražnja za ovim energentom nastaviti da se poboljšava do kraja godine. Ponovni rast je zabilježen u srijedu kada su objavljene vijesti od strane EIA da su zalihe nafte u SAD u prošloj sedmici, već treću sedmicu, zabilježile pad, koji je iznosio preko 4 miliona barela u odnosu na prethodnu sedmicu. Ipak, već narednog dana cijena nafte bilježi blagi pad koji se nastavlja do kraja sedmice. Međunarodna agencija za energiju (IEA) je smanjila prognoze za globalnu potražnju nafte jer potražnja za zračnim putovanjima pati još više od krize pandemije nego što se ranije očekivalo. Prognoze za ovaj energent su smanjene za skoro svaki kvartal do kraja 2021. godine, gdje se očekuje da će u drugoj polovini ove godine biti zabilježeno najveće smanjenje. U izvještaju se navodi i da je zračno putovanje bilo za dvije trećine niže nego prošlog jula, što po pravilu treba da predstavlja vrhunac u godini, kada se najčešće putuje na odmor. Pojedini tržišni analitičari smatraju da su koordinisani napor OPEC+, kao i smanjenje ponude nafte u SAD kroz smanjenje zaliha ovog energenta, imali veoma važnu ulogu u balansiranju tržišta nafte. Ističe se da nakon što su se ekonomije ponovo počele otvarati, nafta je zabilježila nešto bolje performanse nego što se očekivalo. U svakom slučaju, cijena nafte je i dalje pod snažnim uticajima očekivanja ekonomskog oporavka nakon pademije. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 42,01 USD (35,48 EUR). Na sedmičnom nivou cijena nafte je povećana za 1,92%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 2.035,55 USD (1.726,94 EUR).

Nakon što je cijena zlata dostigla rekordne nivoe, početkom protekle sedmice zabilježena je snažnija korekcija cijene. Tako je na zatvaranju tržišta u utorak zabilježena kontrakcija od 4,4%, što je uticalo na to da cijena zlata zabilježi najniži nivo u posljednjih 11 dana. Objavljena je vijest da su fondovi koji trguju zlatom izvršili prodaju ovog plemenitog metala, drugi dan zaredom, u vrijednosti 79.000 unci, što je, takođe, doprinijelo padu cijene ovog plemenitog metala.

Prvobitno je na pad cijene zlata najveći uticaj imala promjena raspoloženja na tržištu, u smislu povećanog „rizičnijeg“ trgovanja, dok deprecijacija USD nije uticala na cijenu zlata. Nakon što je zabilježen nivo cijene ispod 2.000 dolara pad je nastavljen, posebno nakon objavljenih boljih od očekivanih podataka o rastu proizvođačkih cijena u SAD.

Sredinom sedmice cijena se stabilizovala na nivou od oko 1.945 dolara po unci, iako je tokom trgovanja bilježila nivoe ispod 1.900 dolara po unci, a što predstavlja važan psihološki prag. Do kraja sedmice cijena zlata se uglavnom kretala u uzanom rasponu na šta uglavnom uticaj ima nivo kursa dolara, očekivanja oko fiskalnih stimulusa u SAD, te očekivanja oko trgovinskih pregovora između Kine i SAD, što donekle još uvijek utiče na potražnju za sigurnijim investicijama.

Krajem sedmice objavljena je vijest da su fondovi koji trguju zlatom smanjili udio u ovom plemenitom metalu, peti dan zaredom, te je izvršena prodaja zlata od 45.183 unci. U međuvremenu, fondovi su povećali ulaganja u srebro, koje je najveće u posljednje 3 sedmice, u iznosu od 8,12 miliona unci. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.945,12 USD (1.642,56 EUR). Na sedmičnom nivou cijena zlata je smanjena za 4,44%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

